

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:
20/3628

Vår referanse:
20/99924 - 30

Dato:
05.10.2020

Høringsbrev - endring i advokatregelverket – forslag om innføring av krav om at eiere og personer i ledelsen i advokatforetak uten advokatbevilling må ha hederlig vandel og ikke må anses uskikket

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 12.08.2020.

Politidirektoratet har forelagt høringen for underliggende instanser. Vedlagt følger uttalelser fra Finnmark politidistrikt, Kripos, Oslo politidistrikt og Sør-Øst politidistrikt.

Departementet foreslår å innføre krav om at eiere og personer i ledelsen i advokatforetak uten advokatbevilling må ha hederlig vandel og ikke må anses uskikket. Utvikling av nye selskapsstrukturer i advokatbransjen har aktualisert problemstillinger knyttet til at det i dag ikke stilles krav til eiere og personer ledende roller i advokatforetak uten advokatbevilling. Spørsmålet om det skal stilles krav til denne personkretsen ble ikke vurdert av Advokatlovutvalget i NOU 2015: 3, som er til behandling i departementet. Forslaget er derfor sendt på høring for å kunne behandles i forbindelse med at departementet tar sikte på å fremme ny lov inneværende stortingsperiode.

Departementet fremmer her ikke konkrete forslag til bestemmelser om foretakets ansvar og reaksjoner, da dette må ses i sammenheng med den generelle reguleringen knyttet til de øvrige forslagene i NOU 2015: 3, men har i høringsnotatet berørt alternativer.

Generelle merknader til forslaget

Departementets begrunnelse for forslaget er at de hensyn til tillit som knytter seg til advokater også gjør seg gjeldende overfor personer som har innflytelse over driften i advokatforetak eller som identifiseres med dem. En velfungerende rettsstat er avhengig av at klienter, myndighetene og befolkningen ellers har tillit til advokatbransjen.

Politidirektoratet er enig i departementets begrunnelse for krav om vandel og politiattest og støtter forslaget. Det gjør også de innspillene vi har mottatt.

Oslo politidistrikt påpeker at konkrete straffesaker viser at kriminelle aktører kan operere og bidra til kriminalitet gjennom formelle strukturer som opprettelse av selskap med eiere og

Politidirektoratet

ledelse hvor realitet og formalitet ikke alltid samsvarer. Usikkerhet rundt en advokatvirksomhet vil kunne skape grobunn for mistanke og mistillit mellom klienter, motparter, politi og påtalemyndighet og domstolene.

Departementet mener at det er det enkelte advokatforetak som skal sikre at krav til eiere og personer i ledelsen uten advokatbevilling er oppfylt. Departementet har vurdert om godkjenning av at kravene er oppfylt bør ligge hos Tilsynsrådet, på samme måte som rådet godkjenner advokatbevilling. Departementet mener at det ikke er hensiktsmessig med meldeplikt og godkjenning hver gang det skjer en endring og at det er tilstrekkelig med hjemmel til å gripe inn. Politidirektoratet mener at formålet med kravet til vandel for eiere eller personer i ledelsen uten advokatbevilling best ivaretas ved at oppgaven med å påse at vilkårene er oppfylt ligger til et tilsynsorgan. Når utvidelsen av personkretsen er omfattende for å unngå omgåelser, gir det lite sammenheng at foretaket skal kontrollere seg selv. Selv om tilsynsorganet gis hjemmel til å gi en etterfølgende reaksjon, blir kontrollaspektet ved innhenting av attest lite fremtredende, og det kan også bli vanskeligere å fastslå hvor lista ligger.

Vandel og skikkethet

Departementet trekker i høringsnotatet opp rammer for hva som skal anses som "hederlig vandel" og at man er "ikke uskikket". Departementet legger i den forbindelse bl.a. til grunn at mange av de samme hensynene gjør seg gjeldende som for personer som har advokatbevilling og at praksis knyttet til henholdsvis vilkår for og tilbakekall av advokatbevilling kan være relevant. Med utgangspunkt i at man forutsetter at praksis for vurdering av advokatbevilling er relevant, har Politidirektoratet ikke merknader til detaljeringsnivået i høringsnotatet hva gjelder forståelsen av "hederlig vandel" og "ikke uskikket".

Til bruk for vandelskontrollen foreslår departementet at det skal innhentes ordinær politiattest, jf. politiregisterloven § 40, slik det også gjøres for advokater i dag. I NOU 2015: 3 foreslås det at det i enkelte tilfeller kan stilles krav om uttømmende politiattest som vilkår for å få advokatbevilling. Departementet opplyser at det ikke har konkludert på dette punktet, men påpeker at dersom det innføres krav til uttømmende politiattest for advokater, kan det være nærliggende å innføre tilsvarende krav for eiere og personer i ledelsen som ikke har advokatbevilling.

Politidirektoratet mener at begrunnelsen for utvidelsen av personkretsen tilsier at det bør oppstilles samme krav til personer i ledelsen mv. uten advokatbevilling som til advokater.

Finmark politidistrikt, som også omfatter politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, har gitt nærmere kommentarer til flere forutsetninger i NOU 2015: 3 om politiattest for advokater. Her skal nevnes at politidistriktet mener at hensynet til den allmenne tillit kan tilsi at det for advokater og advokatfullmektiger bør kreves uttømmende attest. Distriktet viser til at det i dag stilles krav til uttømmende politiattest bl.a. for dommere og dommerfullmektiger. Politidistriktet har innsigelser til NOU-ens forutsetning om at det vil kunne oppstilles en skjønnsmessig adgang til å kreve uttømmende politiattest. Dersom departementet mener at hovedregelen for advokater og/eller advokatfullmektiger skal være ordinær attest, men at det skal være adgang for å avkreve uttømmende politiattest i enkelte tilfeller, anbefaler Finmark politidistrikt at dette forankres i objektive kriterier som fastsettes i forskrift. Politidirektoratet er enig i at en adgang til å kreve fremleggelse av uttømmende politiattest må være tuftet på objektive kriterier i lov eller forskrift.

Personkrets

Departementet foreslår at styre og daglig leder skal omfattes av krav til vandel og politiattest. Videre foreslår departementet at det skal reguleres uttrykkelig at kravene også omfatter dem som faktisk deltar i ledelsen i foretaket uavhengig av hvilken formell tittel de har. Departementet viser her til tilsvarende regulering for finansforetak og verdipapirforetak. Departementet holder åpent at andre enn advokater i foretaket skal kunne eie andeler og mener at det uavhengig av eierandel bør stilles samme krav til alle eiere som til personer i styret og ledelsen i foretaket. Selv om det i f.eks. eiendomsmeglingsloven oppstilles vandelskrav bare for dem med betydelig eierandel, mener departementet at det av hensyn til tillit til advokatbransjen bør oppstilles krav uansett eierandel. For å motvirke omgåelse av kravene som foreslås mener departementet at både direkte og indirekte eierskap i advokatforetak bør omfattes.

Politidirektoratet er enig i at alle som reelt deltar i styre og ledelse av et advokatforetak bør omfattes av krav til vandel. Samtidig er det uklart hvordan noen som faktisk deltar i ledelsen uten å ha formalisert dette skal dokumentere at man fyller krav til politiattest. Vi antar at man først og fremst har tenkt at man ev. skal kunne ilegge firmaet sanksjoner dersom noen viser seg å ha en ledende rolle som ikke fyller krav til vandel. Kripos påpeker også at det følger av politiregisterloven § 44 annet ledd at den som begjærer utstedelse av politiattest må dokumentere at han oppfyller vilkårene og at det vil være en fordel om departementet omtaler forholdet til politiregisterloven § 44 annet ledd i merknadene til bestemmelsen, herunder hva som skal anses som tilstrekkelig dokumentasjon for personer som faktisk deltar i ledelsen uten å ha formalisert dette.

Finnmark politidistrikt er enige i at krav til vandel skal gjelde dem som deltar direkte eller indirekte i ledelsen i advokatforetak. Når det gjelder eiere, mener distriktet at hensynet til samfunnets tillit gjør seg gjeldende både for advokat- og finansbransjen. Distriktet mener at det kan stilles spørsmål ved forholdsmessigheten og nødvendigheten av å avkreve politiattest av personer marginale eierinteresser. Videre viser distriktet til at også finansregelverket åpner for en viss skjønnsgrad ved at mindre eierandeler vil utløse eierkontroll dersom de gir adgang til å utøve vesentlig innflytelse over institusjonen. Politidirektoratet er enig med distriktet i at hensynet til tillit generelt gjør seg gjeldende for begge bransjer. Direktoratet antar at en ev. generell, praktisk forskjell i investering/eierskap i de ulike bransjene kan gi ulik generell risiko for identifikasjon og da i noen grad kan begrunne forskjell i de to regelverkene for personer med små eierandeler. Direktoratet er enig med departementet i at det for eiere i advokatforetak bør oppstilles et krav om vandel og politiattest uavhengig av eierandelens størrelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at utvidelsen av personkretsen som skal underlegges krav vil medføre en viss økning i antall politiattester som skal utstedes, men at merkostnadene vil være små. Det er vist til rapporten «Analyse av endringer i norsk advokatregulering» fra 2019 som indikerer at det er relativt få advokatfirmaer med eiere som ikke har advokatbevilling.

Politidirektoratet legger til grunn at lovendringen vil medføre få nye tilfeller der politiet må utstede politiattest og at forslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser av betydning. Vi viser her også til uttalelsen fra Finnmark politidistrikt.

Med hilsen

Olav Kjetil Moe
Fung. seksjonssjef

Geir Jonatan Sharabi
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill - endring i advokatregelverket - krav tilandel og skikkethet for ledelsen i advokatfirma - Finnmark politidistrikt

Høringsinnspill - endring i advokatregelverket - krav tilandel og skikkethet for ledelsen i advokatfirma - Kripos

Høringssvar endringer i advokatregelverket - Oslo politidistrikt

Høringsinnspill - endring i advokatregelverket - krav tilandel og skikkethet for ledelsen i advokatfirma - Sør-Øst politidistrikt

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Finnmærk politidistrikt

Deres referanse:
20/99924 - 2

Vår referanse:
20/99924 - 21

Dato:
24.9.2020

Høringsvar - endring i advokatregelverket - krav til vandel og skikkethet for ledelsen i advokatfirma

Det vises til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 12.8.2020 med forslag om innføring av krav om at eiere og personer i ledelsen i advokatforetak uten advokatbevilling må ha hederlig vandel og ikke må anses uskikket.

Departementet mener at spørsmålet om det skal stilles krav til denne personkretsen bør tas inn i arbeidet med ny advokatlov, men spørsmålet er ikke vurdert av Advokatlovutvalget i NOU 2015:3. Derfor er forslaget sendt på høring, med målsetting om å fremme lovproposisjon i løpet av inneværende stortingsperiode.

Finnmærk politidistrikt har gjennom Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester (heretter kalt politiattestkontoret) ansvaret for utstedelse av politiattester og gjennomføring av vandelsvurdering i Norge, jf. politiregisterloven § 36 nr. 1 og 2.

Finnmærk politidistrikt støtter begrunnelsen fra Justis- og beredskapsdepartementet hva gjelder hensynene bak forslaget, og har ikke innvendinger mot forslaget som sådan. Vi vil likevel knytte noen merknader til forslaget.

Personkrets

Finnmærk politidistrikt er enige i departementets utgangspunkt om at personkretsen som det skal avkreves politiattest av bør samsvare med reglene i finanslovgivningen. Vi viser til at siktemålet med bestemmelsene er like, og at bestemmelsene derfor bør være tilnærmet likelydende.

Vi er enige i at det bør presiseres at kravene også omfatter dem som faktisk deltar i ledelsen i foretaket uavhengig av hvilken formell tittel de har, samt at både direkte og indirekte eierskap bør omfattes. Dette er i samsvar med tilsvarende regulering i finanslovgivningen.

I finanslovgivningen er det stilt krav om god vandel for eiere som har "betydelig eierandel", jf. eksempelvis eiendomsmeglingsloven § 2-8, verdipapirfondloven § 2-5, verdipapirhandelloven § 11-10 og § 13-3, og verdipapirregisterloven § 5-2. Med betydelig eierandel menes direkte eller indirekte eierandel som representerer minst 10 prosent av aksjekapitalen eller stemmene,

Finnmærk politidistrikt

eller som på annen måte gjør det mulig å utøve betydelig innflytelse over forvaltningen i selskapet.

Departementet anfører i høringsnotatet at det bør stilles samme krav til alle eiere, uavhengig av eierandel, som til personer i styret og ledelsen i foretaket. Det er vist til hensynet til samfunnets tillit til advokatbransjen.

Finnmark politidistrikt kan ikke se noen åpenbar begrunnelse for hvorfor eierkontrollen skal avgrenses ulikt i finansbransjen og i advokatbransjen. Hensynet til samfunnets tillit gjør seg gjeldende for begge bransjer. Man kan stille spørsmål ved forholdsmessigheten og nødvendigheten av å avkreve politiattest av en eier som innehar én aksje, for å sette det på spissen. Videre viser vi til at også finansregelverket åpner for en viss skjønnsgrad ved at mindre eierandeler vil utløse eierkontroll dersom de gir adgang til å utøve vesentlig innflytelse over institusjonen.

Type politiattest

Departementet har foreslått at det skal innhentes ordinær politiattest, jf. politiregisterloven § 40, slik det også gjøres for advokater i dag. I NOU 2015:3 er det foreslått at det i enkelte tilfeller kan stilles krav om uttømmende politiattest som vilkår for advokatbevilling. Departementet opplyser at de ikke har konkludert på dette punktet, men påpeker at dersom det innføres krav til uttømmende politiattest for advokater, kan det være nærliggende å innføre tilsvarende krav for eiere og personer i ledelsen som ikke har advokatbevilling.

Finnmark politidistrikt er enige i at det bør stilles krav til ordinær politiattest for styremedlemmer, daglig leder og personer som deltar i ledelsen av foretaket. Dette samsvarer med tilsvarende regelverk i finansbransjen.

Vi er imidlertid kritiske til utvalgets forslag om at det skal være en skjønnsmessig adgang for Advokatsamfunnet til å kreve fremlagt uttømmende politiattest i forbindelse med søknad om advokatbevilling. Vi viser til NOU 2015:3 side 134:

Viser en ordinær politiattest forhold som gir grunn til å foreta nærmere undersøkelser, bør Advokatsamfunnet kunne kreve fremlagt en uttømmende politiattest for å få et bredere vurderingsgrunnlag.

Videre fremgår det på side 405:

Dersom innholdet i den ordinære politiattesten gir grunn til det, kan Advokatsamfunnet be om uttømmende politiattest, jf. første ledd siste punktum. Dersom den ordinære politiattesten indikerer at søkeren kan ha dårligandel, men ikke i seg selv gir grunnlag for å avslå søknaden om bevilling, bør uttømmende politiattest innhentes.

Det er uklart for oss hva utvalget mener med at den ordinære politiattesten kan "indikere" dårligandel, og det er heller ikke presisert nærmere i utredningen hva som ligger i denne vurderingen.

Etter vår mening bør lov- og forskriftshjemler være klare og forutsigbare slik at det ikke oppstår tvil om det foreligger hjemmel for vandelskontroll, og herunder hvor omfattende kontroll man kan foreta. Finnmark politidistrikt mener at den foreslåtte hjemmelen ikke er tilstrekkelig klar og forutsigbar, verken for søkeren, Advokatsamfunnet eller saksbehandlere

ved politiattestkontoret. I denne sammenheng kan det bemerkes at urettmessig utstedelse av politiattest innebærer et brudd på politiets taushetsplikt.

Vi bemerker i denne sammenheng at politiattestkontoret ofte mottar generelle henvendelser på telefon og e-post fra firma, kommuner og andre institusjoner hvor de ber om vurderinger på om de kan avkreve politiattest av sine ansatte. En vagt utformet lovhjemmel vil kunne bidra til at politiattestkontoret må håndtere enda flere henvendelser – både på generelt grunnlag og i enkeltsaker – noe som vil påvirke den øvrige saksbehandlingen.

Finnmark politidistrikt mener at gode grunner kan tale for at det bør kreves fremleggelse av uttømmende politiattest for å få tildelt advokatbevilling, jf. politiregisterloven § 41 nr. 1. Det stilles i dag krav til uttømmende politiattest for dommere og dommerfullmektige. Et annet eksempel er eiendomsmeglere, hvor det kreves uttømmende politiattest begrenset til overtredelse av enkelte lovbrudd. Hensynet til den allmenne tillit kan tilsi at kravet til hederligandel for advokater og advokatfullmektige bør ta utgangspunkt i alle registrerte vandelsopplysninger uten tidsbegrensninger. Kravet bør i tilfelle gjelde generelt for alle, herunder også for advokatfullmektige.

Dersom departementet mener at hovedregelen for advokater og/eller advokatfullmektige skal være ordinær attest, men at det skal være adgang for å avkreve uttømmende politiattest i enkelte tilfeller, anbefaler Finnmark politidistrikt at dette forankres i objektive kriterier. Vilåårene for å kreve uttømmende politiattest fremlagt bør fastsettes i forskrift.

NOU 2015:3 – om utenlandsk politiattest

Selv om det ikke er en del av den aktuelle h5ringen, finner vi grunn til å knytte en bemerkning til utvalgets uttalelse i NOU 2015:3 side 134 om vurdering av utenlandske politiattester:

Advokatsamfunnet må også kunne legge vekt på utenlandske politiattester. Det vil være særlig relevant for personer som er bosatt i utlandet eller som har oppholdt seg i Norge kun i kort tid og søker om norsk advokatbevilling.

Det fremgår videre på side 168:

På samme måte som den som søker advokatbevilling, bør den som ønsker å bli advokatfullmektig legge frem utenlandsk politiattest der hvor det er relevant.

Endelig fremgår det på side 405:

I stedet for eller i tillegg til norsk politiattest må søkeren kunne pålegges å fremlegge utenlandsk politiattest.

Vi viser til politiregisterforskriften § 28-2 jf. politiregisterloven § 36 nr. 1 hvor det fremkommer at politiattest utstedt i annet EØS-land likestilles med norsk politiattest i tilfeller der det er hjemlet krav om botid. Med mindre det stilles krav i lov eller i forskrift i medhold av lov om botid for å få advokatbevilling, så er det ikke hjemmel til å verken avkreve eller vurdere politiattest utstedt i annet EØS-land i forbindelse med tildelingen.

Reglene for vandelskontroll i form av politiattest etter politiregisterloven gjelder norsk politiattest basert på opplysninger om straffereaksjoner i det norske straffesaksregisteret og reaksjonsregisteret, jf. politiregisterforskriften § 28-2. Vi viser til forarbeidene til

politiregisterforskriften § 28-2 (PRE-2013-09-20-1097), hvor det fremkommer følgende om forslaget til bestemmelsen (punkt 5.8.1.1):

Det er ikke adgang til å avkreve utenlandske borgere attester fra deres hjemland. Dette er en viktig avklaring i forhold til rettstilstanden før politiregisterloven, der spørsmål knyttet til vandelskontroll av utlendinger har skapt betydelige problemer, jf. også nærmere om dette i Ot.prp.nr.108 (2008-2009) punkt 12.2.6 s. 146. Unntak fra denne hovedregelen fremgår av § 28-2 første ledd tredje punktum, hvoretter politiattest utstedt i annet EØS-land likestilles med norsk politiattest i de tilfeller hvor det er hjemlet krav om botid. Unntaket er en konsekvens av politiregisterloven § 36 nr. 1 der politiattest i annet ledd EØS-land likestilles med norsk attest.

Det fremgår videre av departementets vurdering (punkt 5.8.1.3) at:

Når det gjelder spørsmål om vandelskontroll av utlendinger, synes flere av høringsinstansenes å legge til grunn at det er forskriften som etablerer den omtalte regelen. Forskriften er imidlertid bare en presisering av politiregisterloven § 36 nr. 1. Dette gjelder både at det med politiattest menes norsk politiattest, at det ikke lenger kan kreves politiattest fra land utenfor EØS-området og at likestilling med attester utstedt i EØS-land bare gjelder for de tilfellene der det stilles krav om botid. Dette fremgår også utvetydig av Ot.prp.nr.108 (2008-2009) punkt 21.7 og 12.2.6. I punkt 21.7 i de spesielle merknadene til § 36 nr. 1 er det uttalt at begrunnelsen for likestilling mellom norsk politiattest og attest utstedt i et EØS-land er at EØS-borgere ikke skal diskrimineres. Videre uttales det der at det ikke lenger kan kreves fremleggelse av politiattest utstedt i tredjeland.

[...]

Som det fremgår av dette, er bestemmelsen i forskriften i § 28-2 en presisering av politiregisterloven § 36. Det er heller ikke adgang til å fravike disse reglene i forskriften. Forslaget om frivillig fremleggelse av politiattester fra utlendingens hjemland kan heller ikke etterkommes. I Norge er vandelskontroll basert på at krav om politiattest må være hjemlet i lov, og vandelskontroll kan bare foretas i samsvar med den fremgangsmåten som er regulert i lov.

Slik regelverket er utformet i dag, sammenholdt med de ovennevnte uttalelsene i forarbeidene, er det kun hjemmel til å kreve fremlagt og vurdere norsk politiattest fra den som søker om advokatbevilling. Politiattest utstedt i EØS-land kan ikke avkreves ettersom det ikke er stilt krav om botid i lov eller i forskrift i medhold av lov. Den kan heller ikke vurderes ved frivillig fremleggelse. Man har aldri hjemmel til å kreve fremlagt eller vurdere politiattest utstedt i tredjeland, heller ikke ved frivillig fremleggelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at utvidelsen av personkretsen som skal underlegges krav vil medføre en viss økning i antall politiattester som skal utstedes, men at merkostnadene vil være små. Det er vist til Copenhagen Economics rapport "Analyse av endringer i norsk advokatregulering" fra 2019, hvor det fremkommer følgende på side 63:

Det er innledningsvis verdt å bemerke at vi ikke har funnet tegn på at det er mange ikke-advokater som er eiere i dag. Vår undersøkelse har ikke vist at noen av de fem største norske advokatfirmaene benytter seg av den nåværende muligheten for å ha

ikke-advokater som partnere i dag. Vi har ikke tall på hvor mange ikke-advokater som er eiere i dag på markedet som helhet, men intervjuene våre bekrefter inntrykket av at det er relativt få.

Finnmark politidistrikt vurderer at den foreslåtte endringen vil kunne gi beskjedne økonomiske og administrative konsekvenser for politiattestkontoret. Statistisk sett behandler en saksbehandler ved politiattestkontoret gjennomsnittlig cirka 20 000 politiattester per år. Vi legger til grunn at endringen vil kunne medføre en liten økning i antall attester sett hen til den samlede saksmengden.

Med hilsen

Ellen Katrine Hætta

Politimester

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler
Christine Nilssen
Seniorrådgiver

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Kripos

Deres referanse:
20/99924

Vår referanse:
20/99924 - 20

Dato:
25.09.2020

Svar på høring - endring i advokatregelverket - krav til vandel og skikkethet for ledelsen i advokatfirma

Kripos viser til høring om endring i advokatregelverket, oversendt fra Politidirektoratet 3. september 2020.

Kripos støtter forslaget, og i hovedtrekk også den utforming det har fått.

Når det gjelder personkretsen forslaget gjelder for, er det lagt opp til at også personer som faktisk deltar i ledelsen i et advokatfirma *uten å ha formalisert dette*, skal legge frem politiattest.

Det følger av politiregisterloven § 44 annet ledd at den som begjærer utstedelse av politiattest, må dokumentere at han oppfyller vilkårene. Kripos vil se det som en fordel om departementet omtaler forholdet til politiregisterloven § 44 annet ledd i merknadene til bestemmelsen, herunder hva som skal anses som tilstrekkelig dokumentasjon for personer som faktisk deltar i ledelsen uten å ha formalisert dette.

Med hilsen

Ketil Haukaas
ass. sjef Kripos

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kripos

Deres referanse:

Vår referanse:
20/99924

Sted, Dato
Oslo, 29.09.2020

HØRING – ENDRING I ADVOKATREGELVERKET

Innledning:

Problemstillingene som tas opp i høringsbrevet har vært et tema i konkrete straffesaker, bla. den omtalte Mirmotaharisaken. Der var temaet bl.a. spørsmål om proforma og realitet, ansvarsforhold m.m. – herunder hvilke opplysninger som sendes til foretaksregisteret, hvem som har det reelle ansvaret for regnskapsføring, spørsmål om den siktede advokatens tilgang til taushetsbelagte klientopplysninger i det opprettede selskapet m.m.

Slike handlinger bryter ned tilliten til advokatbransjen og kan medføre en rekke lovbrudd, for eksempel falsk forklaring til offentlig myndighet, brudd på taushetsplikt, brudd på bokføringsloven m.m.

Det er på tide at man ser på lovendringer som kan bidra til at slike virksomheter drives forsvarlig.

Det pågår også en lovutredning i regi av Finanstilsynet som reiser de samme problemstillingene som i advokatbransjen i forhold til eierskap og ledelse av regnskapsførerforetak. Det vises her til dette høringsbrevet.

Som anvist ovenfor, viser konkrete straffesaker at kriminelle aktører kan operere og bidra til kriminalitet gjennom formelle strukturer som opprettelse av selskapet med eiere og ledelse hvor realitet og formalitet ikke alltid samsvarer.

I advokatbransjen er tilliten til klientbehandlingen og advokatenes rolle som rettssikkerhetsgarantister i en velfungerende rettsstat avgjørende. Usikkerhet rundt en advokatpraksis/virksomhet vil skape grobunn for mistanke og mistillit mellom bl.a. klienter, motparter, politi- og påtalemyndighet og domstolene.

Hederlig vandel og uttømmende politiattest:

Vi er enige i at det bør oppstilles vesentlighetskrav. Vandelskravet bør være relativt. Dvs. at eksempelvis tidligere straff for brudd på økonomisk kriminalitet, falsk forklaring m.m. bør tillegges vesentlig vekt. Hvorvidt det skal innføres et generelt krav til uttømmende politiattest bør vurderes. Advokatbransjen har en særlig posisjon i samfunnet og forvalter svært viktige

verdier og informasjon som kan skade klienter hvis de kommer ut. De står således i en annen stilling enn eiere og ledelsen i et selskap som driver ren næringsvirksomhet.

Personkrets:

Jeg er enig i at personkretsen: daglig leder og deltagere i styre av selskapet bør omfattes. Hvorvidt andre enn advokater kan være deleiere i advokatfirmaer framstår ikke avgjørende så lenge personene har den nødvendige vandel. Deleiere uten advokatbevilling vil kunne bidra til å styrke selskapet som forretningsforetak både økonomisk og faglig. Det bør reguleres slik at personkretsen både omfatter direkte og indirekte eierskap.

Tilsyn:

Ansvar for kontroll bør legges utenfor foretaket slik at tilsynet kan gripe inn. Dette kan trolig forsterkes ved at advokatfirmaene pålegges årlig rapportering av eierforhold og ledelse til tilsynet.

Lovforslaget:

For øvrig stiller vi oss bak lovforslaget. Det bør vurderes om man bør ha en forskriftshjemmel slik at man kan regulere underliggende saksbehandling rundt eierforhold, daglig ledelse, tilsyn og uttreden.

For Oslo politidistrikt

Ragnvald Brekke

Politiadvokat 2

Oslo politidistrikt

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Sør-Øst politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/99924 - 22

Dato:
24.09.2020

Høring - endring i advokatregelverket - krav til vandel og skikkethet for ledelsen i advokatfirma

Det vises til brev av 3. september 2020 fra direktoratet og Justis og beredskapsdepartementet sitt høringsnotat av 12.08.2020.

Sør-Øst politidistrikt støtter departementets forslag. Utover dette har en ingen merknader.

Kjell Johan Abrahamsen
Politiinspektør

Thomas Kragelund
Politiadvokat 2

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Sør-Øst politidistrikt

Post: Postboks 2073, 3103 Tønsberg
E-post: post.sor-ost@politiet.no

Tlf: (+47) 33 34 44 00

Org. nr: 983998178
www.politiet.no